

Educació

L'Institut Cultura i Pensament de UIC Barcelona impulsa l'alumnat a pensar i créixer

El nou institut és un espai singular inspirat en el concepte d'educació liberal que vol contribuir a la formació intel·lectual dels estudiants

A la Universitat Internacional de Catalunya (UIC Barcelona), s'hi ha erigit el nou Institut Cultura i Pensament (CIP), un espai singular on la transformació personal i la reflexió crítica van de bracet. Inspirat en el concepte d'educació liberal i en els valors de l'humanisme cristià, el CIP busca proporcionar una formació humanística sòlida a tots els estudiants de la Universitat que, “més enllà de la transmissió de coneixements tècnics —sosté Andrea Rodríguez Prat, directora de l'Institut— els capaciti per plantejar-se les grans preguntes de l'existència humana i formi ciutadans cultes amb ideals capaços d'entendre els reptes del món actual”.

Segons Miquel Bastons, sotsdirector del CIP, la missió de l'Institut radica a “ajudar a transformar la persona (alumnes i professors) per fer-la créixer”. Aquesta transformació, que ell defineix amb el mot anglès, de difícil traducció, *flourishing* —alguna cosa com “florir” o prosperar—, es basa en el desenvolupament integral de l'individu, tant en l'àmbit intel·lectual, com en el moral i l'existencial.

D'aquesta manera, l'Institut Cultura i Pensament pretén desplegar un ventall d'assignatures d'antropologia filosòfica i d'ètica, de forma transversal a tots els graus de UIC Barcelona. A més, a partir del curs vinent, els alumnes de diferents titulacions coincidiran a l'aula per cursar assignatures com La Dona a la Història, Destí i Llibertat en la Tragèdia Grega, Justícia i Poder al Cinema de Masses, o Religió, Canvi i Modernitat. Sota el guiatge de “les grans ments, dels grans llibres i de les grans converses”, com diu Strauss, el CIP vol contribuir a la formació intel·lectual dels estudiants.

El pla d'estudis promogut pel CIP té un antecedent en l'educació liberal, un model molt arrelat en universitats anglosaxones, com Harvard o Columbia, des de fa més d'un segle, que se centra en el desenvolupament d'un *core curriculum*: un programa comú a tota la universitat, que busca defugir l'especificat tècnica del sistema universitari actual i obrir horitzons a una educació de la

UIC BARCELONA

El CIP desplega un ventall d'assignatures d'antropologia filosòfica i d'ètica, de forma transversal a tots els graus de UIC Barcelona

persona en totes les seves dimensions.

A través de les assignatures del CIP s'estan creant espais perquè els alumnes conreïn un saber integral, reflexionin sobre la condició humana, així com sobre les arrels de la cultura i dels grans reptes socials, científics o filosòfics del passat i del món contemporani.

Mencionant la famosa exhor-

tació popularitzada per Kant, *Sapere aude!* ('Atreveix-te a pensar'), Bastons explica: “És una expressió que s'ha banalitzat molt, però la idea és animar a reflexionar sobre un mateix i l'entorn que ens envolta, amb l'ajut dels grans savis de la història”. I afegeix: “Els grans llibres i pensadors poden ser una ajuda inestimable en aquest procés”.

L'impacte del CIP no es limita, per tant, a la implementació de matèries transversals, sinó que busca impregnar tota l'activitat docent amb els seus valors i principis. Bastons subratlla que “serveix de ben poc posar assignatures ètiques, per exemple, si els professors d'Anatomia, Didàctica, Construcció, Comptabilitat, etc., no inclouen, també, en la seva docència,

aquesta perspectiva sapiencial”. Això implica animar-los a reflexionar sobre els fonaments de les seves disciplines i a incorporar una visió humanística en la seva docència.

En el fons, és el que explica Ortega y Gasset, en el seu llibre *Misión de la Universidad*, en què el filòsof cita Chuang Tse, un pensador del segle IV aC: “Com podré parlar del mar amb la granota si no ha sortit de la bassa? Com podré parlar del gel amb l'ocell d'estiu si està retintut a la seva estació? Com podré parlar amb el savi sobre la vida si és presoner de la seva doctrina?”. Ortega y Gasset subratlla la importància de la cultura com a eina per navegar per la “selva de la vida”, afirmant que només una comprensió profunda del nostre temps i espai pot guiar-nos amb encert.

Cultura i reflexió crítica: el CIP busca fomentar la recuperació de l'interès per la veritat i la inquietud intel·lectual. En paraules d'Andrea Rodríguez Prat: “La persona és el concepte central del model d'educació liberal que proposa el CIP i, sintèticament, s'entén com un jo espiritual, amb un interior obert als altres i a la transcendència”.

L'Institut Cultura i Pensament es configura com un espai de reflexió sobre la missió de la Universitat i les implicacions de la seva identitat. Emergeix com una proposta educativa innovadora i transformadora. La seva aposta per la formació integral de la persona, l'èmfasi en la reflexió crítica i el compromís amb els valors de l'humanisme cristià el converteixen en un referent únic en el panorama universitari català.

Formant bons metges bons

La Facultat de Medicina i Ciències de la Salut de UIC Barcelona i l'Institut Cultura i Pensament (CIP) treballen en una simbiosi creativa per formar “bons metges bons”: buscar professionals mèdics d'excel·lència, tant tècnicament, com humana. Davant del perill del reduccionisme mèdic, les assignatures del CIP incideixen a “formar les mirades” de futurs professionals de la medicina perquè adquireixin una perspectiva més profunda que els capaciti per veure les persones. Així, per exemple, els alumnes de 1r de Medicina no només

estudien Biologia o Genètica sinó que, a través de l'assignatura d'Antropologia, reflexionen sobre la visió única de l'ésser humà aprofundint en la rellevància dels conceptes de dignitat i vulnerabilitat, en l'experiència de la malaltia, del sofriment, de les situacions límit de la vida humana i, finalment, de la mort.

Fruit d'aquesta aliança, UIC Barcelona proposa una educació en la qual es combinen aquestes matèries humanístiques transversals amb la resta d'assignatures específiques pròpies del grau en Medicina. “És —en

paraules d'Esther Calbo, degana de la Facultat— un enfocament integral fonamental per desenvolupar metges capaços de comprendre i tractar els pacients, no només com a casos clínics, sinó com a persones amb necessitats i històries úniques”.

Així, els futurs metges són convidats a reflexionar sobre els aspectes ètics i humanitaris de la seva professió, i es promou una actitud de servei i empatia envers els pacients. “En part —explica Andrea Rodríguez, directora del CIP—, som capaços d'identificar i tractar allò que coneixem. Per tant, si els professionals de la Medicina adquireixen una

comprensió més profunda del que significa ser persona, sentir-se fràgil o viure en la incertesa d'una malaltia seran capaços, com diu Broyard (*Ebri de enfermedad*), segons la seva pròpia experiència com a malalt de càncer de pròstata, d'anar més enllà de la ciència per arribar a la persona”.

Aquesta col·laboració, per tant, assegura que els estudiants rebin una educació que integra coneixements mèdics avançats amb valors humans profunds, i forma professionals complets i preparats per afrontar els desafiaments de la medicina moderna amb una perspectiva humanista i centrada en la persona.